

Farbanje autobusa GSP-a

Gradonačelnik Beograda Aleksandar Šapić, je u oktobru ove godine, najavio da će sva vozila javnog gradskog prevoza biti prefarbana u plavu boju, i to „nemanjićku“ za razliku od trenutno „soc-crvene“. Kako je naveo na konferenciji za medije, svi autobusi koji se ubuduće budu kupovali, biće plave boje, dok će autobusi mlađi od dve godine, morati da se prefarbaju. Istu obavezu, imaju i privatni prevoznici, koji će takođe morati da prefarbaju svoja vozila.

Ono što gradonačelnik nije rekao, jeste koliko će „vizantijska plava“ koštati građane. Sindikati GSP-a su procenili da je za farbanje neophodno oko 80 miliona dinara (680 hiljada evra) i to za autobuse marke BMC iz 2022. godine. Nikola Jovanović iz Centra za lokalnu samoupravu, imao je sličnu računicu kada je za medije izjavio da će trošak za farbanje tih autobusa biti oko 700 hiljada evra. Kako je gradonačelnik rekao, novo je bolje i lepše. Ipak u preduzeću postoje stari problemi koji još uvek nisu rešeni, tako da je korišćenje novčanih sredstava u svrhe prefarbavanja vozila u najmanju ruku nelogična odluka.

„Poslednji put autobusi GSP-a su farbani pre pet godina, tako da je besmisleno to raditi ponovo, samo zbog nečijeg kaprica, ili želje da se skrene pažnja javnosti sa suštinskih tema u javnom prevozu u Beogradu“, rekao je Jovanović za „Vreme“.

Podsetimo, 2015. godine, za vreme mandata Siniše Malog, autobusi gradskog prevoza su se iz žuto-plave boje, farbali u crvenu. Tada je ofarbano 255 autobusa i to 200 komada marke „Solaris“ i 55 komada autobusa marke „Ikarbus“. S obzirom na to da nismo uspeli da nađemo zvanične podatke o tačnoj ceni farbanja ovih autobusa, jedini podaci su podaci iz medija. Procenjuje se da je cena farbanja manjih autobusa iznosila između 1800 i 2000 evra, dok je farbanje zglobnih autobusa koštalo između 2000 i 2500 evra po autobusu. Prema informacijama iz medija, cena farbanja u crveno je ukupno iznosila skoro milion evra.

Dakle, ako bismo sabrali troškove farbanja u crveno i plavo, dobijamo računicu da samo promena boja vozila GSP-a, u rasponu od 10ak godina ukupno košta skoro 2 miliona evra. Estetika izgleda ima prioritet nad drugim problemima u preduzeću koji bi se mogli rešiti novcem. Neki od problema su male plate, nedostatak delova za popravke i najvažniji problem, kako navodi Željko Živanović, mehaničar u GSP-u, je nedostatak stručnog kadra.

„U „GSP-u“ se generalno zanemaruje najskuplji resurs, čovek. Za sve što treba da se uradi, to mora čovek, a tu postoje oni koji dolaze na posao i oni koji rade svoj posao. Tačno se zna ko je kome teča ili stric i ko je koga doveo“, napominje Živanović.

Da bi preduzeće funkcionisalo kako treba i da bi se posao dobro obavljao, važno je da njime rukovode stručni ljudi. Živanović ne misli da se tako trenutno radi i kaže da su u preduzeću neophodne promene.

„Mnogo toga mora da se promeni. Prvenstveno da bude nezavisna firma, državna ali nezavisna i pravi ljudi da je vode. Mislim da je GSP oduvek služio za kupovinu socijalnog mira. Bez obzira ko je na vlasti, uvek su se rukovodili time da malo pojeftine karte pred izbore, smire tenzije. Kad im je trebalo nešto ulagali su, kad im nismo trebali, nisu ni ulagali“, kaže Živanović.

Problemi u poslovanju GSP-a postoje i u finansijskom sektoru. Prema finansijskim izveštajima, ovo preduzeće je u dugovima i to 3,48 milijardi dinara prema dobavljačima u zemlji i 1,62 milijarde dinara duguje Naftnoj industriji Srbije. S obzirom na to da Srbija poseduje skoro 30% vlasničkog udela ove firme, GSP, odnosno grad Beograd dolazi u situaciju da je dužan državi.

„Pa to vam je naš stari običaj presipanja iz šupljeg u prazno. Dakle neko ili loše rukovodi preduzećem, što je jedna opcija, ili druga, verovatnija opcija da je to korupcija na nivou vladajuće stranke i tu se neki novac izvlači, a onda nema novca da se plati gorivo“, objašnjava docent na Fakultetu političkih nauka, Ivan Stanojević.

Podaci takođe govore i da je porast prihoda skočio sa 1,9 milijardi na 4,5 milijardi dinara za samo godinu dana, što na prvi pogled deluje impresivno, ali u posebnoj napomeni piše da su porasle i dotacije gradskog Sekretarijata za finansiranje i to sa jedne na čak 3,2 milijarde dinara.

„To je veliki novac i to novac koji je dat GSP-u zato što GSP nenamenski i neracionalno troši svoja sredstva i ima više rashoda nego prihoda. Onda i Beograd ode u minus što pokriva republička

Vlada. To znači da neke tako bahanalije gradskih čelnika i nekih ljudi u Beogradu na kraju pokriva cela Srbija. Tako se problem korupcije u jednom preduzeću prelije na celu zemlju“, kaže Stanojević.

GSP više ne posluje sa NIS-om, promenjen je dobavljač goriva, što nije čudna stvar, ali ono što jeste čudno je to da je javna nabavka bila ponovljena. Naime, na prvoj javnoj nabavci, koja je isticala krajem avgusta ove godine, ponuđača nije ni bilo. To je vrlo verovatno posledica poslovanja GSP-a, jer nije tajna da su dugovima i da nemaju da plate robu koju potražuju. Rok je produžen, a novi ugovor je potpisala firma „Knez Petrol“. Vlasnik iste te firme, Srđan Knežević, optužen je još 2012. godine da je bio član „naftne mafije“. Po odluci Apelacionog suda, Knežević je osuđen na godinu dana i osam meseci zatvorske kazne i obavezu da plati novčanu kaznu u iznosu od skoro pet miliona dinara.

Još 2004. godine, doneta je uredba da je roba koja se otprema iz Srbije za Kosovo, oslobođena PDV-a. Kako se u istraživanju „Insajdera“ navodi, to je otvorilo mogućnost za malverzacije i švercovanje robe. Među tom robom, našli su se i naftni derivati prevoženi cisternama firme „Knez Petrol“. U istraživanju „Insajdera“ se navodi i da je jedan od najvećih izvoznika nafte na Kosovo, firma „Knežević petrol“. Radi se o firmi koja se vodi na sestru Srđana Kneževića, o firmi koja ima jednog zaposlenog i višemilionski promet.

Kako izgleda, problemi u GSP-u se nižu, a konkretnih rešenja i napreka nema. Pored materijalnih nedostataka u vidu zimskih pneumatika, često kvarljivih autobusa, preko logistike vođenja preduzeća, korupcije i dugova, čini se da su to sve sekundarne stvari za upravu grada. Čini se da je za gradonačelnika Beograda primarna stavka „imidž“ grada, jer kako je izjavio, plava boja ga podseća na boje reka u Beogradu. Možda je plan da plava boja, baš kao i reke, odnese probleme GSP-a.

Milica Levajac

Mentor: prof.dr Dušan Pavlović, Fakultet političkih nauka Univerziteta u Beogradu

VREME

POWERED BY:

**DELTA
HOLDING**

Telekom Srbija